

γκάζι

γκάζι, το, πλ. **γκάζια, τα**, ουσ. [*<γαλλ. gaz*]. **1.** το φωταέριο (εξού και η περιοχή Γκάζι της Αθήνας, όπου υπήρχε εργοστάσιο παραγωγής φωταερίου). **2.** το πετρέλαιο: «αγόρασα ένα μπετονάκι γκάζι για τη σόμπα». (Λαϊκό τραγούδι: *δίχως γκάζι δίχως λάδι πώς θ' ανάψει το λυχνάρι*). **3.** ειδικό εξάρτημα του αυτοκινήτου που, όταν το πατάμε με το πόδι, δίνουμε ταχύτητα στην κίνησή του. **4.** ειδικό εξάρτημα στο τιμόνι της μοτοσικλέτας, με το οποίο δίνουμε ταχύτητα στην κίνησή της, όταν το στρέψουμε από τα δεξιά προς τα αριστερά. Οι παρακάτω φρ., όσες αφορούν τη μοτοσικλέτα ή το αυτοκίνητο, χρησιμοποιούνται συνήθως από μηχανόβιους ή από άτομα που έχουν σχέση με το αγωνιστικό αυτοκίνητο. Όλοι οι άλλοι τις χρησιμοποιούν μόνο για λόγους εντυπωσιασμού. (Ακολουθούν 23 φρ.):

- *ανοίγω (το) γκάζι ή ανοίγω (τα) γκάζια ή ανοίγω τα γκάζια της (ενν. της μοτοσικλέτας), αναπτύσσω ταχύτητα: «όταν έχω ελεύθερο δρόμο, ανοίγω τα γκάζια της».*

- *ανοίγω τα γκάζια ή ανοίγω όλα τα γκάζια της ή ανοίγω όλα της τα γκάζια (ενν. της μοτοσικλέτας), αναπτύσσω όλη τη δυνατή ταχύτητα: «μόλις μπω στην εθνική οδό, ανοίγω όλα της τα γκάζια της».*

- *μ' όλα τα γκάζια (ενν. έρχομαι, φεύγω, τρέχω), α.* με τη μεγαλύτερη δυνατή ταχύτητα: «ήθελε να τους προλάβει, πριν μπου στ' αεροπλάνο, κι έφυγε μ' όλα τα γκάζια», **β.** (γενικά) με όλη μου την καλή διάθεση, με όλες μου τις δυνάμεις: «θα σε βοηθήσω μ' όλα τα γκάζια»· βλ. και φρ. *τέρμα γκάζια*.

- *παντοφλιάζω το γκάζι, (ενν. του αυτοκινήτου) αναπτύσσω τη μέγιστη δυνατή ταχύτητα: «κάθε φορά που βγαίνω στην εθνική και δεν έχει πολλή κίνηση, παντοφλιάζω το γκάζι κι ευχαριστιέμαι ταχύτητα». Λέγεται και για μοτοσικλέτα.*

- *πατώ (το) γκάζι, α.* (για αυτοκίνητα) αναπτύσσω ταχύτητα: «όταν δεν έχει κίνηση ο δρόμος, πατώ γκάζι». (Λαϊκό τραγούδι: *μοντέλο νέο αγάπησες κι αρχίζεις να φουλάρεις, το γκάζι μην πατάς πολύ, μην τύχει και τρακάρεις*). **β.** (γενικά) πηγαίνω βιαστικά, κινούμαι με γρήγορο ρυθμό. (Λαϊκό τραγούδι: *δε με νοιάζει, καρδιά μου δε με νοιάζει, πάτα γκάζι απόψε κι όπου βγει*).

- *τέρμα γκάζια ή τέρμα τα γκάζια, (για μοτοσικλέτες ή αυτοκίνητα) με τη μεγαλύτερη δυνατή ταχύτητα: «τον είδα που έτρεχε στην παραλιακή λεωφόρο με τέρμα τα γκάζια»· βλ. και φρ. *μ' όλα τα γκάζια*.*

- *την πλακώνω στα γκάζια (ενν. τη μοτοσικλέτα), αναπτύσσω όλη τη δυνατή ταχύτητα: «μόλις μπήκα στην εθνική οδό, την πλάκωσα στα γκάζια».*

- *της ανοίγω όλα τα γκάζια (ενν. της μοτοσικλέτας), βλ. φρ. της δίνω όλα τα γκάζια.*

- *της ανοίγω τα γκάζια της (ενν. της μοτοσικλέτας), βλ. φρ. της δίνω τα γκάζια της.*

- *της δίνω όλα τα γκάζια (ενν. της μοτοσικλέτας), αναπτύσσω όλη τη δυνατή ταχύτητα: «μόλις βγήκα στην εθνική οδό, της έδωσα όλα τα γκάζια».*

- *της δίνω τα γκάζια της, (ενν. της μοτοσικλέτας), αναπτύσσω ταχύτητα: «επειδή βιαζόμουν, της έδωσα τα γκάζια της».*

- *της ρίχνω όλα τα γκάζια (ενν. της μοτοσικλέτας), βλ. φρ. της δίνω όλα τα γκάζια.*

- *της ρίχνω τα γκάζια της (ενν. της μοτοσικλέτας), βλ. φρ. της δίνω τα γκάζια της.*

- *το πλακώνω στα γκάζια (ενν. το αυτοκίνητο), αναπτύσσω όλη τη δυνατή ταχύτητα: «μια και δεν είχε κίνηση ο δρόμος, το πλάκωσα στα γκάζια».*

- *τον έχω στα γκάζια, (στη νεοαργκό) τον έχω σε πλήρη ετοιμότητα: «μόλις βγείτε στη γωνία, θα 'ρθει να σας*

πάρει αμέσως, γιατί τον έχω στα γκάζια». Από την εικόνα του οδηγού μοτοσικλέτας ή αυτοκινήτου, που, όση ώρα βρίσκεται σταματημένος μπροστά σε διάβαση πεζών (κόκκινο φανάρι), πατάει συνεχώς το γκάζι, για να έχει ανεβασμένες τις στροφές της μηχανής, ώστε με την αλλαγή του σήματος (πράσινο φανάρι) να φύγει αστραπιαία. Από τις διαβάσεις των πεζών αρχίζουν, συνήθως, πολλές άτυπες κόντρες ανάμεσα σε μηχανόβιους ή οδηγούς αυτοκινήτων·

- του δίνω όλα τα γκάζια του (ενν. του αυτοκινήτου), αναπτύσσω όλη τη δυνατή ταχύτητα: «μόλις μπήκα στην εθνική οδό, του 'δωσα όλα τα γκάζια»·
- του δίνω τα γκάζια του (ενν. του αυτοκινήτου), αναπτύσσω ταχύτητα: «επειδή δεν είχε κίνηση ο δρόμος, του 'δωσα τα γκάζια του»·
- του πατώ όλα τα γκάζια του (ενν. του αυτοκινήτου), βλ. φρ. του δίνω όλα τα γκάζια του·
- του πατώ τα γκάζια του (ενν. του αυτοκινήτου), βλ. φρ. του δίνω τα γκάζια του·
- του ρίχνω όλα τα γκάζια του (ενν. του αυτοκινήτου), βλ. φρ. του δίνω όλα τα γκάζια του·
- του ρίχνω τα γκάζια του (ενν. του αυτοκινήτου), βλ. φρ. του δίνω τα γκάζια του·
- τσίτα γκάζια ή τσίτα τα γκάζια, (ιδίως για μοτοσικλέτα), με όλη τη δυνατή ταχύτητα: «έτρεχε με τσίτα τα γκάζια»·
- τσιτώνω τα γκάζια, (στη νεοαργκό) βρίσκομαι σε μεγάλη ψυχική ή ψυχολογική ένταση: «πρόσεχε την υγεία σου και μη στενοχωριέσαι, γιατί έτσι είχε τσιτώσει τα γκάζια κι ένας άλλος κι ύστερα τα τσίτωσε για καλά».

Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας